

پرسش نامه چهارمین مرحله

دوره غیرحضوری

نجاح البلاضه خوانی

نامه آزمایش

تعاونیت آموزشی تربیتی جامعه الزهراء سلام الله عليهما

اداره کل امور تربیتی

اداره قرآن و حدیث

باسم‌هه تعالیٰ

قال علیٰ علیه السلام:

"ای مردم! چراغ دل را از نور گفتار گوینده با عمل روشن سازید و ظرف‌های جان را از آب زلال چشمه‌هایی که از آلدگی‌ها پاک است، پُر نمایید...".^{۱۰۵} نهج البلاغه خطبه

اداره قرآن و حدیث وابسته به اداره کل تربیتی معاونت تربیتی فرهنگی جامعه‌الزهراء سلام‌الله‌علیها در راستای ترویج نهج البلاغه خوانی و انس طلاب با این کتاب سترگ و با هدف گسترش دامنه مطالعان و مبلغان معارف و فرهنگ علوی چهارمین مرحه از دوره غیرحضوری «نهج البلاغه خوانی» را

منبع : نهج البلاغه، نامه ۱ تا ۴۰
برگزار می‌نماید:

مهلت تحويل پاسخنامه: ۳۰ مرداد ۱۳۹۶

آیین نامه

توجه به نکات زیر جهت شرکت در این دوره حائز اهمیت است:

۱. تمام پاسخ‌ها با مراجعه شخص شرکت کننده باشد.
۲. پاسخ‌ها در برگه **۴۶** و با مشخصات کامل (نام و نام خانوادگی، نام پدر، کاملی، کد تحصیلی، نام بخش محل تحصیل، شماره تماس و ایمیل) ارائه گردد.
۳. طلاب حضوری می‌توانند پاسخ نامه‌های تایپ شده یا دستنویس خود را به صورت حضوری به آموزشگاه امام رضا علیه السلام، سرای ثقلین تحويل دهند.
۴. طلاب غیر حضوری فایل **word** یا **pdf** پاسخ نامه‌های خود را به پست الکترونیک اداره قرآن و حدیث به آدرس hadith@jz.ac.ir ارسال کنند.

راهنمای دوره:

- با خلوص نیت و با طهارت سرسفره نهج البلاعه پنشینیم خواهیم دید همانظور که خود وعده داده اند ما را از چشمۀ سار علم و معرفت خویش هواهند چشاند.
- در این طرح نیاز به کتب شرح و تفسیر نداریم چون هدف آشنایی با کلام حضرت است.
- اگردر حین مطالعه به سوال برخورد کردید صبر کنید با مطالعه بیشتر در حکمتها و نامه و خطبه‌ها به جواب سوالاتتان می‌رسید؛ و در صورت لزوم با مراجعه به فهرست موضوعی انتهای ترجمه مرحوم دشتی در موضوع مدنظرتان با کمک نهج البلاعه به جواب سوالاتتان خواهید رسید.
- در دور اول قرائت نهج البلاعه برخلاف آنچه گفته شده که نهج البلاعه سنگین و مشکل است، در می‌یابید بیش از ۷۰ درصد نهج البلاعه حتی برای نوجوانان و عوام قابل فهم است.
- می‌توانید با تشکیل حلقه‌ای از اعضای خانواده، دوستان و علاقه مندان برای تشکیل جلسه معرفتی نهج البلاعه خوانی اقدام کنید.
- دوره در ۱۲ مرحله برگزار خواهد شد.
- شروع خواندن از حکمتها (خواندن از آسان به سخت، حکمتها کاربردی تر و آسان تر است و این مجال را به ما خواهد داد تا با ادبیات و سیاق کلام حضرت آشنا شویم).

خواندن نامه‌ها از آخر به اول؛

خواندن خطبه‌ها از آخر به اول؛

نهج البلاغه از دیدگاه بزرگان اهل سنت

- شیخ محمدحسن نائل المرصفی(شافعی) که از ادبیان مهم جهان عربی است، نهج البلاغه را همچون قرآن کریم، نوعی معجزه می‌داند و می‌گوید:

«نهج البلاغه برهانی روشن بر این است که علی علیه السلام بهترین نمونه زنده روشنایی و دانش، هدایت و فصاحت و معجزه قرآنی است. در این کتاب دلائل و نشانه‌هایی از دانش وسیع و سیاست صحیح و موعظه‌های روشن‌گر امام علی علیه السلام به چشم می‌خورد که شیوه آن در آثار هیچ یک از دانشمندان بزرگ و فیلسوفان و نوایغ دیده نمی‌شود. مولا در ژرفای دانش و دین و سیاست فرو رفته و در همه این موارد سریبلند بیرون آمده است».

محمد امین النواوی: جولات اسلامیه، ص ۹۸.

- طه حسین، ادیب بزرگ معاصر مصری که امروزه به سمبی ادبی برای ادبیان عرب مبدل شده و وجهه مذهبی زیادی هم ندارد، عقیده دارد که:

«من پس از وحی خداوندی، سخنی شیواتر و زیباتر از کلمات علی علیه السلام را سراغ ندارم».

طه حسین: علی وبنوه، بیروت، ۱۹۷۰، چ ۵، ص ۳۰.

- به گفته دکتر «علی الجندي» رئیس دانشکده علوم قاهره، سخنان حضرت علی علیه السلام به حدی زیباست که گویی شعر منثور است. وی درباره نشر امام می‌گوید: «نوعی خاص از آهنگ موسیقی که بر اعمق احساسات پنجه می‌افکند در این بیانات هست . از نظر سجع، چنان منظوم است که می‌توان آن را «شعر منثور» نامید».

گروهی دیگر نیز نهج البلاغه را به عنوان برگریده سخنان مولا، بیان گر اسلام راستین و ترجمان وحی خدا و برگدان شیوایی قرآن می‌دانند.

دواوی، علی: نگاهی کوتاه به زندگی پرافتخار سید رضی (مندرج در یادنامه کنگره هزاره نهج البلاغه) تهران، بنیاد نهج البلاغه، ۱۳۶۰، ص ۱۷۸.

و منشا این دفتر حکمت را نیز قرآن دانسته‌اند. لذا همه حکمت‌ها و دستورات مندرج در آن را ملهم از قرآن و رسول خدا (ص) دانسته‌اند. یادنامه کنگره هزار نهج البلاغه: ص ۱۶۳

سوالات مرحله چهارم نهج البلاغه خوانی (نامه ۱ تا ۴۰)

سوالات تستی

۱) امام علی علیه السلام کدام یک از کارگزاران خود را به سبب خرید خانه ای گرانقیمت مورد عتاب شدید قرار داد؟

الف) عثمان بن حنیف   ب) شریح قاضی   ج) زیاد بن ابیه   د) اشعت بن قیس

۲) ترجمه دقیق این عبارت کدام گزینه است؟ «وَ إِنْ عَمَلَكَ أَيْسَرَ لَكَ بِطْعَمَةٍ وَ لَكِنَّهُ فِي عُنْقِكِ أَمَانَةً»

الف) و همانا اعمال تو ارزشی و طمعی نسبت به آنها نیست ولی ویالی بر گردن توست.

ب) و همانا رفتارهای تو نباید طعمه برای تو باشد ولی آنها امانی برای توست.

ج) و همانا پست فرمانداری برای تو وسیله آب و نان نبوده، بلکه امانی در گردن تو است.

د) و همانا حکومت تو عمل بی طمع تو نیست، ولی این امانی بر گردن توست.

۳) کسی که نسبت به بیعت با امام علیه السلام بعداً دچار تردید شود چه ویژگی دارد؟

الف) منافق   ب) نادان   ج) پیمان شکن (ناکث)   د) کافر

۴) امیر المؤمنین علی علیه السلام چه کسی را مأمور گرفتن بیعت از معاویه تعیین کرده بود؟

الف) ابن عباس   ب) عدی بن حات   ج) مالک اشتر   د) جریر بن عبدالله

۵) این جملات در وصف چه گروهی گفته شده است: «می خواستند پیامبر مان صلی الله علیه و آله را بکشند و ریشه ما را در آورند و در این راه اندیشه ها از سر گذرانند، و هر چه خواستند نسبت به ما انجام دادند»؟

الف) بنی امیه   ب) خویشاوندان پیامبر صلی الله علیه و آله   ج) یهودیان   د) منافقان

۶) ترجمه دقیق این متن را انتخاب کنید: «بِغَيْرِ قَدَمٍ سَاقِيْ وَلَا شَرَفٌ يَاسِقَ»؟

الف) بدون پیشگامی و بدون افتخار عملی
ب) بدون ورود در کار و بدون افتخار قبلی از انجام آن
ج) بدون سابقه درخشنan در دین و شرافت والای خانوادگی
د) بدون دینداری قدیمی و با سابقه و شرافت اخلاقی

۷) این جملات در مقام تعریف از چه کسی می باشد: «زیرا که او، نه سستی به

خرج داده و نه دچار لغزش می شود. نه در آنجایی که شتاب لازم است

کنده دارد، و نه آنجا که کنده پسندیده است شتاب می گیرد.»؟

ب) امام حسن علیه السلام

الف) محمد بن ابی بکر

ج) معلق بن قیس (فرمانده پیشاہنگان لشگر)   د) مالک اشتر

۸) کشنن تعدادی در جنگ ممنوع است، کدامیک از گزینه های زیر جزو

این لیست نیستند؟

ب) زنان

الف) فرماندهان بر جسته

د) زخمی ها

ج) فراری ها

۹) امیرالمؤمنین علی علیه السلام کدام شهر را "جایگاه شیطان" و "کشتزار

فتنه ها" نامیده اند؟

د) یثرب

ج) کوفه

ب) بصره

الف) شام

۱۰) حضرت علی علیه السلام در نامه ۲۶ بزرگترین خیانت را خیانت به چه

کسانی می دانند؟

الف) خیانت به والدین

ب) خیانت به امت

ج) خیانت به رهبر

۱۱) طبق بیان امیرالمؤمنین علی علیه السلام تمام اعمال خوب انسان وابسته به

کدام عمل می باشد؟

الف) محبت ولی

ب) نیت خالص

ج) ایمان

د) نماز

۱۲) امیرالمؤمنین علی علیه السلام در نامه ۳۱ چه چیزی را به عنوان گواراترین

جرعه ذکر کرده اند؟

الف) روزی حلال

ب) فروبردن خشم

ج) ذکر

د) تربیت

۱۳) امیر مومنان علی علیه السلام در وصیت نامه خود ما را به هنگام سخن گفتن

از مطلبی که نمی دانیم به چه امری توصیه می کنند؟

الف) سکوت

ب) تحقیق

ج) مباحثه

د) جدال احسن

۱۴) امیرالمؤمنین علی علیه اسلام در وصیت خود به فرزندش چه چیزی را عامل

بینش صحیح به امور و توجه به خویش و مراقبت نفس ذکر کرده است؟

الف) یاد خدا

د) نماز

ج) تقوی

۱۵) امیرالمؤمنین علی علیه السلام در نامه ۳۱ نهج البلاعه چه ویژگی را از

پدران خود بیان می نمایند که لیاقت الگو شدن را دارند؟

الف) محاسبه نفس

ب) شجاعت

ج) انفاق

د) نظر توحیدی

سوالات تشریحی

۱۶) اصل قضیه کشته شدن عثمان و افراد دخیل در این واقعه را طبق بیان

امیرالمؤمنین علیه السلام توضیح دهید؟

۱۷) چرا بیعت صورت گرفته با امیرالمؤمنی علیه السلام درست و لازم الاتّابع بود؟

۱۸) دستورالعمل امیرالمؤمنین علیه السلام به نماینده خودش درباره برخورد با

معاویه را بیان کنید؟

۱۹) پیامبر صلی الله علیه و آله در جنگ ها هنگام شدید شدن وضعیت چگونه برخورد

می کردند؟

۲۰) امیرالمؤمنین علیه السلام در جواب تهدید جنگی معاویه چه پاسخ دندان شکنی را

دادند؟

۲۱) محل استقرار فرمانده در جنگ ها طبق دستورالعمل مولا علی علیه السلام

کجا باید باشد و چرا؟

۲۲) دستورالعمل امیرالمؤمنین علیه السلام در برخورد با زنان حاضر در جنگها

را کامل بیان کنید؟

۲۳) روش برخورد حاکم اسلامی با مردم مشرک منطقه تحت أمرش چگونه باید

باشد؟

۲۴) شرط امام علی علیه السلام با وصی خودشان در قبال وصیتها مالی شان

چه بود؟

۲۵) بایسته های اخلاقی ماموران اخذ زکات در تعامل با مردم را طبق بیان

امیرالمؤمنین(علیه السلام) توضیح دهید؟

۲۶) اثرات دنیوی و اخروی خیانت را بیان کرده و شنیع ترین نوع آن را نیز بیان

کنید؟

۲۷) روایت امام علی علیه السلام از پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله درباره

خطر منافقین در جامعه اسلامی را بیان کنید؟

۲۸) مقایسه نفر به نفر امیرالمؤمنین علی علیه السلام بین فضیلتهای بنی هاشم و

بنی امیه را در نامه به معاویه بیان کنید؟

۲۹) نحوه رفتار امیرالمؤمنین علی علیه السلام با عثمان چگونه بود؟

۳۰) به چه دلایلی امیرالمؤمنین علی علیه السلام شتاب در تربیت نوجوان را ضروری می

داند؟

۳۱) سه موضوع اولیه و مهم در تربیت فرزند که طبق بیان امیرالمؤمنین علی علیه السلام

باید آموزش داد چیست؟

۳۲) هنگام بروز تحولات ناگوار در زندگی چگونه باید با آن برخورد کرد؟

(۳۳) معیار اخلاقی کلان در روابط انسانی از منظر امیرالمؤمنین علیه السلام چیست؟

توضیح دهید.

(۳۴) خداوند متعال به چند حالت دعای افراد را اجابت می فرماید؟

(۳۵) گوشه‌ای از مظلومیت امیرالمؤمنین علیه السلام پس از شهادت مالک اشتر

و محمد بن ابی بکر را بیان کنید؟

(۳۶) امیرالمؤمنین علی علیه السلام مردم شام را که قصد توطئه در مکه داشتند

را چگونه توصیف می کنند؟

(۳۷) امیرالمؤمنین علی علیه السلام چه ویژگی هایی در توصیف محمد بن ابی بکر را بیان

کرده اند؟

(۳۸) نظر قاطع امیرالمؤمنین علی علیه السلام درباره ادامه جنگ با وجود سختی های فراوان

چه بود؟

(۳۹) به سبب چه ویژگی هایی امیرالمؤمنین علی علیه السلام مالک اشتر را برای

فرمانداری مصر انتخاب کردند؟

(۴۰) امیرالمؤمنین علی علیه السلام با چه صفاتی عمر و عاص را توصیف کرده اند؟

دینا
حضرت صاحب الامر (ع) پیشه و موقع باشد.